

בס"ד

"כי תצא למלחמה"

יהודי ישר כשהוא נולד ויוצא לעולם - "כי תצא" - יוצא הוא ל"מלחמה" - למלחמת היצר.

התורה מבטיחה לנו שאם "כי תצא למלחמה על איביך" - אם תחליט לצאת למלחמה, כנגד היצר הרע - אזי "ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבית שביו" - ותצליח להתגבר עליו.

צדיקים

"זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים

אשר קרץ בדרך"

פרשת עמלק יותר מתאימה לחודש אדר ולא לחודש אלול אם כן מהו הקשר בין פרשת עמלק לימים אלו? אלא ש "זכור את", 'את' ראשי תיבות אלול תשרי, לרמוז שחלק מההכנות בימי אלול הם לראש חדש תשרי (ראש השנה), אשר בחודש זה מלך במשפט יעמיד ארץ ביום הדין הנורא. ובימים הללו צריכים לזכור את מה שעמלק רצה לעשות - לצנן ולהוריד את המורא והפחד מהקדוש ברוך הוא. וכשנזכור זאת נתקן את מעשינו ונשוב בתשובה שלימה.

לבוש יוסף

"כי תצא למלחמה"

וברש"י: 'במלחמת הרשות הכתוב מדבר', - האדם צריך לקדש עצמו במותר, לא רק לפרוש מן האיסור אלא אף למעט בתענוגים וזה מה שרש"י אומר 'במלחמת הרשות הכתוב מדבר' - גם בדברי הרשות צריך ללחום ביצר.

מהר"ש מבעלזא

"ארבעים יכנו לא יוסיף"

מסופר על הרה"ק רבי יחזקאל משינאוא זיע"א, שפעם בא אליו הרה"ק רבי מאיר יחיאל הלוי מאוסטרובצה זיע"א, ושאל את רבי יחזקאל, מדוע פסקו חכמינו ז"ל לעברין שלושים ותשע מלקות ולא ארבעים, כמו שכתוב 'ארבעים יכנו'. הדבר פשוט מאד, השיב הרב משינאוא, שאם היהודי יקבל את כל ארבעים המלקות, יחשוב שכבר יצא ידי חובתו, אבל אם יקבל רק שלושים ותשע, ידע וירגיש שעדיין לא נפרעו ממנו, ויחשוב על מה שצפוי לו, אז יזהר ויישמר.

"וכי יהיה באיש חטא משפט מות והומת ותלית אתו על עץ"

"וכי יהיה באיש חטא משפט מוות והומת" - אם תראה שיש צדיק שנפטר, ולכאורה לא היה צריך למות והנך תוהה בגין מה הוא נפטר, אזי - "ותלית אותו על העץ" - תתלה את הסיבה שהוא נפטר על חטא של עץ הדעת.

צדיקים

א נקודל'ה

"השב תשיבם לאחיך... וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה"

לכל אבידת אחיך... ומצאתה לא תוכל להתעלם"

לכאורה בדין השבת אבידה נאמר בפסוק: "כי תפגע שור **אויבך** או...תועה השב תשיבנו לו" ואילו בפסוק המדבר על מצות פריקה וטעינה נאמר: "כי תראה חמור **שונאך**" ולכאורה למה באבידה משתמשת התורה בלשון "אויבך" ואילו בפריקה בלשון "שונאך"?! אלא ההבדל בין "אויב" ל"שונא" שהאויב מסתיר את איבתו בלבו, וכלפי חוץ מראה עצמו כאוהב. ואילו ה"שונא" אינו מסתיר את שנאתו ומראה אותה בגלוי. לכן כאשר מדובר על פריקה וטעינה נקטה התורה בלשון "שונא", שכן האויב שמסתיר את איבתו ודאי יעזור בפריקה ובטעינה כי הוא צריך להעמיד פני אוהב ולעזור בפריקה. לכן במצות פריקה וטעינה הנעשית בפניו של מקבל החסד, ישנה יותר כפיית היצר אצל השונא אשר מראה את שנאתו בגלוי, משום כך נקטה התורה במצווה זו לשון "שונא"...מה שאין כן, במצוות השבת אבידה אשר אינה בפני המאבד, שם שייך לשון "אויב" כי אז יצרו בוער בקרבו לממש את איבתו אשר אינה ידועה, ולא להשיב את האבידה.

הגאון מווילנא

"וראית אשת יפת תואר"

וברש"י: "לא דיברה תורה אלא כנגד יצר הרע", יש 4 כנפות בציצית ובכל כנף יש 8 חוטים - ביחד יוצא 32 - שמירה כנגד יצר הרע - אבל אם חסר חוט אחד זה עדיין כשר אבל זה כבר פחות עובד נגד היצר הרע וזה מה שרש"י אומר "לא" גימ' 31 - "דיברה תורה" - שזה כשר, אבל "אלא" - גימ' 32 כשיש 32 חוטים - זה כבר "כנגד יצר הרע"

ספרים

אלול

ר' אהרון מבעלזא סיפר פעם בשם ר' מרדכי טשרנובלער שאמר על הפיוט בזמירות שבת שאנו אומרים: "יהא רעווה קמיה דתשרי על עמיה" וכך פירש אותו: "יהא רעווה קמיה" - יהי רצון לפני הקב"ה "דתשרי" - שהשפעות חודש תשרי - "על עמיה" - שתחול על כל השנה כמו חודש תשרי, וכשהרב זכרוננו לברכה ביקר אצל ה"דמשק אליעזר" ואמר לו את הפירוש הנ"ל - נענה ה"דמשק" והוסיף עלמ זה שהכוונה היא גם על חודש אלול וכך פירש: "יהא רעווה" - יהי רצון "קמיה דתשרי" - החודש שלפני תשרי - דהיינו חודש אלול - "על עמיה" - על עם ישראל, שתהיה כל השנה כמו חודש אלול.

רבי אהרון מבעלזא

אזיס ווארט

"כי את הבכר בן השנואה יכיר לתת לו פי שניים"

למה התורה כותבת "בכר" חסר ו' מתרץ הארי ז"ל שבכל אותיות הא'-ב' ישנם שלוש אותיות שערך כפול מהאות הקודמת: ב' הוא כפול מא', כי כפול מהאות י', והאות ר' כפול מהאות ק', אותיות "בכר" ולכן לא כתוב ו' כדי לרמז ע"י אותיות אלו שהבכור מקבל פי שניים, ואם הייתה כתובה המילה בכר עם האות ו' לא היה נרמז בזה.

הארי הקדוש

מסופר על בעל חנות יין שבא לסיטונאי וביקש לקנות ממנו יין בהקפה בכדי שיוכל להמשיך למכור יין, אך הסיטונאי לא הסכים למכור לו בהקפה בטוענה שהוא קנה כבר כמה פעמים בהקפה ועדיין לא שילם, בעל החנות ניסה להתחנן אל הסיטונאי והבטיח שהפעם הוא ישלם הכל, אך הסיטונאי לא הסכים בשום פנים ואופן, בעל חנות נוספת ששהה שם באותו הזמן ושמע את השיחה - פנה לבעל החנות והציע לו לקנות כמות קטנה של יין בכסף המועט שיש לו, וברוח שירוויח יבוא ויקנה שוב וכן הלאה עד שיעמוד על רגליו, ויחזיר את חובותיו. וכך גם אנו - כל השנה אנו חוטאים וכל פעם אנו מבטיחים שהפעם הפעם אנו נחזור בתשובה, אך שוב נופלים, לכן ניקח על עצמנו קבלה קטנה שאותה נקיים ולאט לאט נתקדם מעלה ומעלה עד שנזכה לשוב בתשובה שלמה.

סיפורי צדיקים

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

שאל הרה"ק מפשיסחא זי"ע: למה פתח הכתוב בלשון רבים - "על אויביך", וסיים בלשון יחיד - "ונתנו"? אלא התירוץ הוא על פי מאמר חז"ל "ז' שמות יש לו ליצר הרע וכו'" - דהיינו, היצר הרע מבקש לעשות הכל בכדי להכניע את האדם, לכן הוא מגיע אליו בכל מיני צורות שונות ומשונות, ובכל פעם הוא מגיע בדמות אחרת, בשם אחר, ופושט צורה ולובש צורה עד שנדמה לו לאדם כי יש לו מלחמה עם אויבים רבים וכורע תחתיו. אבל באמת זה רק אויב אחד קטן, שמנסה להפיל את האדם בכל צורה שהיא! וזהו א"כ הפשט בפסוק: "כי תצא למלחמה על אויבך" - לשון רבים: אתה בוודאי חושב שיש לך מלחמה עם הרבה אויבים, ולכן אתה מפחד ואומר: איך אני אוכל להתגבר עליהם? התשובה לכך היא: "ונתנו ה' אלוך בידך ושבת שבינו" - לשון יחיד, תדע לך, שאין זה אלא יצר הרע יחיד שמדמה את עצמו להרבה, ואין לך לפחד כי "ונתנו ה' אלוך בידך ושבת שבינו".

הרה"ק מפשיסחא

"וכי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים לביתך כי יפל הנפל ממנו"

אומר הבן איש חי שאדם צריך להיזהר במחשבתו, כי אדם שחושב הרבה על הדרך של עשירות - גם אם זה מגיע לו מן השמיים - בכל זאת הוא כביכול ניצל את המכסה בזה שהוא יתעמק ונהנה בדמיונו ולא יוכל לקבל שוב (פעמיים) וזה מה שמרומז בפסוק "וכי תבנה בית חדש" - כשמגיע לך שפע חדש מהשמיים "ועשית מעקה לגגך" - היינו לעשות גבול למחשבות שלך - כדי שלא תמנע את השפע באמצעות המחשבות "ולא תשים דמים בביתך" ולבסוף זה ייפול "כי יפול הנפל ממנו".

בן איש חי

"וראית אשת יפת תואר"

וברש"י: "לא דיברה תורה אלא כנגד יצר הרע", כתוב בגמ' שרב אמר לתלמידיו שאישה מצילה משני דברים א. מגדלת את הבנים לתורה, ב. מצילה מן החטא. ויפת תואר לא מגדלת את הבנים לתורה כי הרי כתוב שבנה יצא בן סורר ומורה, אם כן יוצא כמו שרש"י אומר ש"לא דיברה תורה אלא כנגד יצה"ר".

מפי השמועה